

Flagg et standpunkt!

Det svaiende symbolet står fortsatt støtt.

AV GRETHE BRANDSØ

- Skikken med å flagge holder definitivt stand. Vi ser det på økningen i flaggstangsalget, og det er særlig unge som vil ha flagg i hagen, forteller Ellen Bjerregaard, daglig leder ved Oslo Flaggfabrikk.

- **DET SKYLDES** nok en dreining bort fra minimalismen, en nostalgisk bølge: hvitmalt benk, stauved og flaggstang, sier hun.

Stanga monterer og fundamenterer du lett selv, og du kan velge mellom flaggstang i hel glassfiber eller en teleskopmodell av aluminium.

- **TIL PRIVAT BRUK** selger den solide glassfibervarianten best, opplyser Bjerregaard. - Den er robust og skinnende hvit, og passer best inn i hus-og-hage-drømmen.

Flaggduken er laget av sliteskerk polyester, og er dermed godt rustet mot vær og vind.

- Den går til og med på 40 grader i vaskemaskinen. Men dropp tørketrommelen og strykejernet, oppfordrer Bjerregaard. - Det er ikke noe for moderne flaggmateriale.

DAGENS FLAGG, stortingsrepresentant Fredrik Meltzers flagg fra 1821, ble særlig tatt i bruk under den såkalte flaggstriden fra slutten av 1870-åra og fram til 1898. Da kjempet de norske selvstendighetspolitikere, med Bjørnstjerne Bjørnson i spissen, for å få bruke dette «rene» norske flagget i stedet for unionsflagget med «sildesalaten».

- Flagget ble et vesentlig sym-

bol på etableringen av nasjonalstaten og den nasjonale identiteten - og det er nok et viktig signal ennå. Norge er fortsatt en ung nasjon, forklarer Trond Nordby, professor i statsvitenskap, ved Universitetet i Oslo.

MED NASJONSBYGGINGEN på 1800-tallet slo også flagging som privatskikk rot, og den blomstrer ennå, særlig i mai måned.

- Da jeg bodde i hus med hage, heiste jeg flagget hver eneste 16. mai, humrer Nordby.

- Det var jo den 16. mai selve voteringen, den demokratiske akten, fant sted. Det var da mennene på Eidsvoll, i 1814, vedtok grunnloven. Dagen etter undertegnet de egentlig bare protokollen, og valgte Christian Fredrik til Norges konge, forklarer professoren.

DE OFFISIELLE flaggdagene er fastsatt i Flaggforskriften, som forvaltes av Utenriksdepartementet. Forskriften omfatter både religiøse og nasjonale festdager, i tillegg til kongelige fødselsdager.

- De fleste flagger på private så vel som offentlige festdager - og i hvert fall på sistnevnte, mener Ellen Bjerregaard.

Det har den uttalte republikaneren Trond Nordby liten sans for.

- Jeg flagger ikke på kongelige bursdager, utbryter han. - Og de religiøse flaggdagene har jo sammenheng med at vi har en statskirke, med kongen som øverste leder, påpeker han.

OM PRIVATPERSONER bryter flaggreglene får allikevel ingen formelle konsekvenser. Hverken feil flagging, krenkelse eller brenning av nasjonalsymbolet er forbudt.

Statsflagg brukes kun av statlige myndigheter. Norges statsflagg har splitt og tunge, og er identisk med orlogsflagget.

«Sildesalaten» er kallenavnet på unionsmerket i det svensk-norske flagget fra 1844. Den populære frokostretten sildesalat, som gjerne ble pyntet med striper av hakket egg, sylteagurk og rødbeter, skal ha vært opphav til økenavnet.

Norges flagg har et blått kors med hvite kanter på rød bunn. Flaggets farger forholder seg til fargereferansesystemet «Pantone», og har paletten «norsk rød» (pantone 200), «norsk blå» (pantone 281) og hvitt. Flaggets proposjoner er bredde: 6-1-2-1-12 og høyde: 6-1-2-1-6.

NASJONAL IDENTITET: «Ja, så hvitt som det hvite er sneen, og det røde har kveldssolen fått. Og det blå ga sin farge til breen, Det er Norge i rødt, hvitt og blått», oppsummerte Finn Bø det norske flagget i teksten til sangen «Norge i rødt hvitt og blått» fra 1945.

FOTO: LARISA BOOS

FLAGGREGLER

► Fra mars til og med oktober skal flagget heises kl. 8, mens i månedene november til og med februar heises det først kl. 9. Flagget skal fires ved solnedgang, men ikke seinere enn kl. 21, hvis sola går ned etter dette.

► I Nordland, Troms og Finnmark heises flagget i månedene november til og med februar kl. 10, og fires kl. 15.

► Flagget skal heises bestemt og jevnt, på stram flaggline.

► Flagging på hytta, balkongen eller terrassen følger samme flaggregler som ellers.

► Vimpler kan henge oppe døgnet rundt, året rundt.

► Ved dødsfall og begravelse flagges det på halv stang. Flagget heises først til topps og fires så ned en tredel av stangas høyde. Etter begravelsen heises flagget til topps.

► Det norske flagget skal behandles med respekt. Det skal ikke berøre jorda eller slepe i vannet. Flagget må ikke brukes som underlag eller bakgrunn; det skal henge fritt.

FLAGGDAGER

1. januar: 1. nyttårsdag
21. januar: H.K.H. Prinsesse Ingrid Alexandras fødselsdag
6. februar: Samefolkets dag
21. februar: H.M. Kong Harald Vs fødselsdag

1. mai: Offentlig høytidsdag
8. mai: Frigjøringsdagen 1945
17. mai: Grunnlovsdagen
7. juni: Unionsoppløsningen 1905
4. juli: H.M. Dronning Sonjas fødselsdag

20. juli: H.K.H. Kronprins Haakon Magnus' fødselsdag
29. juli: Olsokdagen
19. august: H.K.H. Kronprinsesse Mette-Marits fødselsdag

25. desember: 1. juledag
Bevegelig: 1. påskedag
Bevegelig: 1. pinsedag
Bevegelig: Dagen for stortingsvalg